

"6309 SAYILI MÂDEN KANUNUN

32, 33, 43, 44, 48, 49, 50, 51,
52, 53, 57, 60, 61, 82, 84

HADDELERİ

Fenni nezaret

Madde m — (Bu madde hükmü 11,7,1063 tarihli ve 271 Sayılı Kanunun 4'ünü maddesiyle kaldırmıştır.)

Yıllık rapor

Bu madde hükmü 11,7,1963 tarihli ve 271 Sayılı Kanunun 4'ünü maddesiyle kaldırmıştır.)

İşletme talebinin şekli ve usulü
Müracaat

Madde 48 — (Değişik; Kanun : 271 11/7/1963) Maden arama ruhsatname sahibi aramakla meydana çıkardığı madenin işletme hakkının kendisine verilmelini, arama ruhsatnamesi yürürlük süresi içerisinde» Sanayi Bakanlığınca vereceği bir dilekçe ile istiyebilir. Bu dilekçenin, aynı süre içerisinde, madenin bulunduğu il ve ilçe ile verilmesi de catedir,

Bu dilekçeye işletme hakkına mesnet olan arama ruhsatnamesinin tarihi ve sayısı, işletme hakkı tevhid ve taksiren veya tevhid ve taksiren istenildiği takdirde yeni sahanın sınır noktaları, sınırları ve genişliği de derecedir,

Müsbet neticeye ulaşılmış aramalar ve bu aramalarla açılan ocakların yerlerinin kolayca bulunması hakkında bilgi veren bir beyanname ile bunların yerleri işaret edilmiş saha amir krokisi aynı dilekçe ile tevdi edilir.

İşletme hakkının verilmesi talebine ait dükge 2 nci fıkrada yazılı hususları ihtiva etmediği veya 5 nci fıkrada gösterilen vesikalar kısmen veya tamamen tevdi edilmediği veya bu vesikalar uygun bulunmadığı takdirde 6 ay mürade bunların ikmal ve tashihi lüzumu talep sahibine tebliğ olunur. Bu müddet zarfında, tebligat dairesinde gereftolun yapılması halinde işletme hakkı talebi reddolunur,

İşletme hakkı talep edilen ruhsatname gahasında işletmeye elverişli maden varlığının meydana çıkarılıp çıkarılmadığı, Sanayi Bakanlığınca malmınde tetkik ve neticesi bir rapor ile tesbit ettirilir,

Bu maksatla yaptırılacak tetkikler için arama yerlerinin hazır bulundurulması itamdır, Tetkikat sum-

sında sınırların ve aranm yerlerini vazifelilere g-Östermek üzere işletme hakkı talibinin veya bu bilgiye sahip selâhiyetli vekilinin tetkikata memur heyete ka* turnası icap eder.

Arama yerlerinin tetkikata elverişli bir şekilde hazır bulundurulmaması veya işletme hakkı talibi veya selâhiyetli vekilinin tetkikata memur heyete katılmaması halinde keyfiyet yazı ile talep sahibine ihtar olunur. Mazereti halinde bu hususlar için kendisine son defaya mahsus olmak üzere bir ihtar daha yapılır. Son ihtara rağmen bu hususlara riayet edilmemesi veya sahada tetkikat yapılmasının ve ocakların yerlerinin tesMt edihnesinin mümkün olmaması takdirinde işletme hakkı talebi reddolunur,

Mahallinde yapılan tetkikler neticesinde* ruhsatname sahasında işletmeye elverişli maden varlığı mm meydana çıkarılmış, olduğunun teabiti halinde işletme hakkı talebi yürütülür. Aksi takdirde, yani sahada işletmeye elverişli maden varlığının meydana çıkarmış ol- dufunun anlaşılması halinde, işletme hakkı talebi reddolunur,

3 ncü fıkrada sözü geçen beyanname ve kroM ile 5 inci fıkrada derpiş edilen tetkik raporunun tanzimi usulü ve neleri ihtiva edeceği ve mahaUmde yapılacak tetkiklerin sureti itası Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tâyin olunur.

(tlgEi Maddeler t 42, 44, 46» 47, 60, 61, Ek madde — 2, Geçici madde — 3, 9, İşletme Hakkı Talebi Yönetmelifi)

Verilecek; vesikalar

Madde 44 — (Değişik; Kanun: 171 - 11/7/1968) işletmeye elverişli maden varlığının tesbiti halinde bir yıllık mühlet zarfında aşağıdaki vesikaların tevdi talep sahibinden istenir.

a) Saha sınır haritası,

b) Ocakların son durumunu gösterir Plân, kesit ve projeksiyonlar,

c) Madenin İşletme projesi»

Bu vesikaların ne surette tanzim edileceği ve neleri ihtiva edeceği Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tâyin olunur,

İşletme hakkı talep edilen eatanın Harita önel Müdürlüğünce tanzim edilmiş ve akeri yasak bölgelerin difmda 1/25,000 mikyaslı haritası bulunduğ takdirde ayrıca amir haritayı istenmem. Adı geçen haritalar Üm* rinden, Sanayi Bakanlık mm tesbit edilecek esaslar dairesinde, kopye edilecek kısmı bu maksatla İstenecek harita yerine kaim olur, Ve kabul haritalar arza tatbile olunmaksızın kabul edilebilir.

(Ugm Maddeler 43, 46, 47, 48, İşletme Hakkı Talebi Yönetmelifi)

İf adilinin bü^mün sayılması» rüzhan nakkuun tettmaE liarlaluri fen rapornmm yertade kontrolü

Madde 48 — (Değişik; Kanun : 271 . 11,7,1968) Müddeti içerisinde tevdi edilmiş bulunan vesikaların

mahallinde tetkik ve kontrolü Sanayi Bakanlığınca yapılır, Ve netice bir tetkik raporu ile tesbit ettirilir,

Ancak» Harita Genel Müdürlüğüne tanınmış olan haritalar, M. T. A. Enstitüsü tarafından ihzar edilmiş bulunan vesikalar ve 4S üncü maddeye müsteniden yapılan tetkikleri kâfi görülen taleplere alt mevdu vesikalar mahallinde tetkik ve kontrole tabi tutulmaları kabul edilebilir.

Bu tetkik ve kontroller neticesinde aaha âmir haritası» Ocak, plân kesit ve projeksiyonlar ve madenin işletme projesinin yönetmeliğine ve mahalline aykırılığı tebliğ edildiği ve bunların düzeltülmesi mümkün olmadığı takdirde, haritaların tashihi, noksanların ikmali veya vesikaların yeniden tanzimi için talep sahibi» bir yü mehil verilir.

Mehil içerisinde vesikaların tevdi edilmesi halinde icabında birinci fıkrada kaydolunduğu gibi mahallinde tetkik ve kontrolü yapılır. Bu tetkik ve kontrol neticesinde de hata veya noksanlar görüldüğü takdirde bunların tashihi veya ikmal için son defaya mahsus olmak üzere altı ayhik bir mehil daha verilir.

Verilen mehiller zarfında istenen vesikaların tevdi edilmesi veya son mehil içerisinde verilmiş olan vesikaların matlup veçhile ikmal veya tashihi edilmemiş olduğunun tesbiti halinde işletme hakkı talebi reddolunur.

Yerinde yaptırılacak tetkik ve kontrollerin sureti ifası ve tetkik raporunun neleri ihtiva edeceği yönetmelikte gösterilir,

(İlgili Maddeler ; 4İ> 44,46,47, 48, 56, f10, 61, 144» Ek madde — 2, geçici madde — 8, 9, Arm Tatbik Yönetmeliği)

Bulunmuş maden ve bulucu

Madde 49 — (Deilfik; Kanun : 271 •>11/7/1903) işletme hakkı talebi ile ilgili vesikalar ve yerinde yaptırılan tetkikleri havi rapor Sanayi Bakanlığınca incelenir.

Maden sahasının muayyenliği ve madenin kemiyet ve kayfiyet itibarıyla bir işletme tesisine elveren cevheri ihtiva ettiği tahakkuk etmiş iae, o madenin (Bulunmuş maden) sayılmasına ve arayıcısının da o madenin (Bulucu) su olduğuna karar verilir,

Bu vashın 1S7 nci maddeye göre zevali veya 138 inci maddeye göre kaldırılması halleri dışında bulunmuş maden, maden arama ruhsatnamesi mevzuu yapılamaz.

Bulunmuş madenin sicili tesis edilir,

Arama ruhsatnamesine müstenit olmaksızın da ikinci fıkradaki vasıfları haiz olan herhangi bir cins madenin (Bulunmuş maden) sayılmasına Sanayi Bakanlığınca karar verilebilir,

Bu maden, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsüne bulunmuş ise, arama masrafları işletme hakkını iktisap eden tarafından enstitüye Ödenir, Bu husustaki mas-

raflardan enstitüye ödenmesi lâzım gelen meblâfın miktarı ile bunların tediye şartları Sanayi Bakanlığınca tayin ve tesbit olunur.

İşletme hakkı istenilen mevzu teşkil eden arama ruhsatnameleri sahaslarından taksir suretiyle talep edilen sahaslar dışında bırakılan kısımlar, talebe mevzu saha ve madenin bulunmuş maden sayılmasının kararlaştırıldığı tarihten itibaren* hiçbir muameleye lüzum kalmaksızın aramalar için serbest hale gelir*

(İlgili Maddeler :48, 10S, Maden Sicili Tüzüğü)

İşletme haklarında teste edilecek maden ve rüchân hakkı

Madde 50 — Bir maden ancak (Bulunmuş maden) sayıldıktan sonra üzerinde İşletme hakkı tesis olunabilir, Madenin (Bulucu) su ilk işletme hakkının iktisabında rüchân hakkını haizdir.

(İlgili Maddeler : 40, 53, m, 6S)

İşletme ruhsatı veya imtiyaza, bağlanmasının tayini

Madde 51 — Bulunmuş sayılan madenin kemiyet ve keyfiyeti, iktisadi ve fennî şartlar, memleket ekonomisindeki çeşitli ihtiyaçlara göre yeri ve ehemmiyeti» normal bir işletmenin tatbikinde ne kadar zamanda istismal edilebileceği gibi hususlar gözönünde tutularak madenin işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı mevzuatından hangisine gireceği Efconomi ve Tncaret Vekâletince kararlaştırılır*

(Üst Maddeler : 62, S3)

İşletme şartları ve teminat miktarının tesbiti

Madde m — (Düşük; Kanun : 2f 1 - ia/7/1968) Tabii olacağı işletme hakkı kararlaştırılan bulunmuş maden için Sanayi Bakanlığınca, işletmenin teknik, üttisadi ve malî şartlarını ve işletme hakkı sahibinden alınacak nakdî teminatın miktarını gösteren şartname hazırlanır.

Arama ruhsatnamesine müsteniden bulunmuş, sayılan madenler için hazırlanan şartname bulucuya tebliğ edilir. Bulucusu tarafından bir ay zarfında &u hususta bakanlık neMinde yapılacak itirazlar Danıştay'ca tetkik edilir. Bu kabul madenlere ait Şartname emsarı* müddetinde itiraz olunmamak veya itiraa üzerine Danıştay'ca tadil veya tasdik edilmek suretiyle kati seklini alır,

Teminatın, Maden Kanunu veya şartname hükümlerinin tatbiki maksadıyla kısmen veya tamamen sarfi veya irat kaydı hallerinde verilecek iki aylık mühlet içinde eski hMde İblâfı veya yeni teminat tevdi işletme hakkı sahibinden istenir. Gereğinin yerine getirilmemesi halinde son defaya mahsus olmak üzere bir ayhte mehil daha verilmek suretiyle keyfiyet tekrar ihtar edilir. Bu ihtarla rafmen de teminatın eski haddine fblâğ edilmemesi veya yeni teminat tevdi olunmaması takdirinde işletme hakkı feaholunur ve teminattan bakiye kalmışsa irat kaydedilir. İşletme hakkının herhangi bir sebeple feshi halinde mevcutsa teminat irat kaydolunur,

(İlgili Maddeler : 7, Tö, TS, 78, 70, 85, §8, 94, 95, 120, 121, 144)

Bulucunun niçan halanı İstimali

Madde m — (Değişik; Kanun ; 271 -11/7/1969)
Arama ruhsatnamesine müsteniden bulunmuş sayılan maden için 52 nci madde gereğince hamriamp kafi teklini alan şartname bulucuya tebliğ olunur,

Bulucu madenin işletme ruhsatnamesine mevzu teşkil etmesi halinde, şartname hüMmlerine uygun şekilde madeni işletmeye talip oldufunu tebliğ tarihinden itibaren üç ay zarfında Sanayi Bakanlığına bildirmeye ve şartnamede yazılı teminatı tevdi mecburdur,

Madenin işletme İmtiyazına mevzu teşkil etmesi halinde bulucu 04 üncü maddede yazılı hükmi şahıslardan ve matlup gartları haiz ise Şartname hükümlerine uygun şekilde madeni işletmeye talip oldufunu tebliğ tarihinden itibaren altı ay zarfında S&nayi Bakanhfma bildirmeye ve şartnamede yazılı teminatı tevdi mecburdur..

Bulucu 64 üncü maddede yazılı hükmi şahıslardan ve mutlup pırtlan hate defilse tebliğ tarihinden itibaren bir sene zarfında hukukunu htatlup evsafi haiz ve aynı zamanda şartname hükümlerini uygun şekilde madeni işletmeye talip bir hükmi Şahsa devreder,

2üci ve 8 üncü veya 4 üncü fıkra hükümlerinin yerine getirilmemesi helinde bulucunun buluculuk hakkı mahfuz kalmasa kaydiyle işletme hakkı talebi reddolunur.

(İlgili Maddeler : 52, 54, 59, İBÖ)

Arama ve işletme devreleri arasında faaliyet

Madde 51 — (Def ifik; Kanun : 271 - m/7/İMB)
43 üncü maddeye ugtm şekilde işletme hakkı talebinde bulunan ve işletme hakkı verilinceye kadar geçecek dev*, re zarfında faaliyete devam etmek İstiyen arayıcı :

- a) 43 üncü maddede zikredilen vesikaları tevdi etmek,
- b) 81 inci maddeye göre mümessil tayin etmek,
- c) 82 nci maddeye göre fenni nezarete! tâyin etmek,
- d) S3 üncü maddeye göre istihsal ve sevk defterlerini tutmak ve aylık ve yıllık cetvelleri zamanında tevdi etmek,
- e) 84 üncü maddeye göre imalat defterini tutmak ve yıllık imalât haritalarım zamanında tevdi etmek,
- f) Madenin çalıştırılmasında ilmî ve teknik icaplarına riayet etmek,

Şartlariyle madende işletme faaliyetine g eğebilir ve istihsal ettiği cevherleri imrar edebilir,

44 üncü maddeye göre vesikalarda görülecek hata veya noksanların ikmal veya teshini işin mühlet verilmesi veya 48 inci madde hükümlerinin tatbiki, istihsal faaliyetinin devamına ve imrarrata mâni teşkil etmez.

(a), (b) ve (c) fıkraları hükümleri yerine getirilmekealzin faaliyette bulunulanmz,

(d), (e) ve(f) fıkraları hükümlerinin yerme getirilmemesi veya bu fıkralarda sözü gegen vesikalarda hata veyahut noksanlık görülmesi halinde bu vecibeler yerine getiriimek, hatalar teshin veya noksanlar ikmal edilmek üzere arayıcıya iki aylık bir mehil verilir Bu mehil zarfında da gereği yerine getirilmedifi takdirde sahadaki faaliyet durdurulur.

Maden zabitasına mütaallik mükümler mahfuzdur.

Tecdidi veya imtiyaza tahvili istenen işletmen ruh« satnamelerinin veya temdidi talep edilen işletme teitiyazlarmm taallük ettiği sahalardaki faaliyetler de yukarıdaki hükümlere tabidir*

(İlgUf Maddeler : 43, 47, 59, Sİ, 82, 83 84, 94, 98, 115, 120, 121, 134)

İşletme talebi reddi

Madde 60 — İşletme hakkı talebi dolayısıyla Ekonomi ve Ticaret Vekaletince yapılan inceleme neticesinde telep mevzuu maden aramaların kifayetsiEliği veya müspet netice vermemesi gibi sebeplerle bulunmuş maden olarak sayılacak durumda değilse işletme hakkı talebi red olunur.

Arama ruhsatnamesi sahasında kâfi arama yapılmış sayüafoilmesi için ruhsatname Sahasının jeolojik bünyesine göre aranacak maden cevherini ihtiva etmesi muhtemel yerlerde işin icabına gör yarma, galeri, kuyu veya sondajlarla yoklamalar yapılmış olması ve maden cevherine tesadüf edilen yerlerde damar veya yığın kalınlığı, genişliği, imtidadı gibi rezervin tâyininde esas olacak hususların tesbiti için gerekli çalışmaların ya* pılmış olması lâzımdır.

(İlgîli Maddeler : éê, 61)

İşletme talebtou reddi usulü ve sahanın aramalara açılması

Madde 61 — İşletme hakkı talebinin reddine dair karar Ekonomi ve İicaret Vekâletince verilir ve keyfiyet sebepleriyle birlikte alâkaliya tebliğ olunur.

Madenin bulunmuş maden sayılmam kabil olması ve sahanın aynı cins maden için aramalara serbest bırakılmasında kanunî mâni bulunmaması halinde keyfiyet Resmî Gazetemde ve vilâyette çıkan Wr gamete ile, gazete yoksa mûtat vasıtalarla ilân olunur. Bu ilân« larda sahanın hangi gim ve saatten itibaren aramalara serbest bırakılacağı açıklanır,

(İlgMi Maddeler : T, 14, 43. 47, 48, 56, 59, 60, 94, 95, 120, 121 144; Ek Madde — 2)

Fennî nezaret

Madde m — (Defî#k; Kanun : 271 -11/7/1963)
İşletme ruhsatnameli veya imtiyaglı maden sahalardaki teknik faaliyetin tanzim ve idamesi işlerinin en az

bir maden mühendisinin fennî nezaret altında yapılması şarttır.

Tuz ihtiva eden sulardan çeşitli usullerle tua istih-sali maksadiyle yapılabilen işletmelerde fennî nezaret va-zifesi kimya mühendisleri tarafından da deruhta edi-lebilir.

Ayrıca fennî nezareti deruhte eden kimse tarafın-dan maden tetoriği ve mevzuatı esasları dairesinde ve-rilecek emir ve talimatı yürütmek maksadiyle iş başında daimî olarak asgari Mr maden teknisyeni veya telmi-keri veya Maden Meslek Mektebi mezunu bir eleman veya Maden Baggavı (Okulunu bitirmii veya ehliyeti evvelce tasdik edilmiş bir maden başçavuşu bulundu-rulması lâzımdır.

İşletme ruhsatnamesi veya imtiyaz sahibi işletme faaliyetine başlamadan fennî nezareti deruhte eden mü-hendis ile daimî olarak iş başında bulunacak teknik ele-manın, inhiâl vukuunda yerlerine getirilenlerin, İsim VB ikametgâhlarını Sanayi Bakanlık na bildirmeyej bu Mm-selerin mezkûr vazifeleri kabul ettiklerini gösterir no^ terlikten tasdikli Mr beyannameyi tevdi etmeye mee» burdur.

Birinci ve ikinci fıkralarda sözü geçen mühendis-lerin fennî nezaret deruhte edebilecekleri saha veya sa* halarm »adedi Sanayi Bakanlık mca bir yönetmelikle tesbit olunur,

İ mahlt haritası ve defteri

Madde 84 — (Değişik; Kanun : 271-11/7/1963)
Maden işletme ruhsatnamesi veya işletme İmtiyazı sa-hibi işletmede bir imalât defteri tutar ve bir imalât haritası tanzim eder. Tanzim olunan imalât haritasının bir nüshasını esbabı mucibe raporu eklemek suretiyle, her yılın Ocak ayında Sanayi Bakanlık na tavdi edtr. İmalat defteri, imalât haritası ve esbabı mucibe rapo-runun ne suretle tanzim olunacağı ve neler ihtiva ede-ceği Sanayi Bakanlık nca bir yönetmelikle tesbit olu-nur,

(ÜgiE Maddeler : 57, 85, imalat Haritacı ve Defteri Yönetmeliği)

167 sayılı yeraltı suları hakkında kanun

(Basım Gazete ile neşir ve ilan : 13 Aralık 1960» sayı : 10688) Kanun No: 167

Yeraltı sularının mülkiyeti

Madde 1 — Yeraltı suları umumî sular meyanında olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu sula- rın her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir,

Terimler

Madde % — Bu kanunda yeraltı suyu ile ilgili ola- rak kullanılan terimle aşağıdaki mânaları ifade eder:

Yeraltı suyu

Yeraltındaki durgun veya hareket halinde olan bü- tün sularıdır.

Yeraltı suyu deposu

Bünyesinde yeraltı suyu bulunan tabakalardır ki, bu tabakaların her hangi bir noktasından eu şekildif in- de, bütün su kütlesine tesir edilmiş olur.

Kimse:

Resmî, yarı ream! veya hususî hüviyeti haia hakikî ve hükmi şahıslar.

Komşu

Bitişik arazi sahibi veya aynı bölgede bulunan ve halin icaplanma göre bitişik arazi sahibi gibi aynı yeraltı suyu imkânlarından faydalanması lâzım gelen kimse.

Müracaat sahibi:

Arama, kullanma veya ıslâh ve tadil belgesi iste- yen kimse.

Belge sahibi:

Arama, kullanma veya İslah ve tadil belgesi al* mış olan kimse.

Faydalı kullanışı

Yeraltı suyunun içmede, temizlikte, belediye hiz- metlerinde, hayvan sulamada, ziraî sulamada» maden ve sanayide, sportif vesair tesislerde kullanılması,

Faydaü

Yeraltı suyunu kullanacak kimsenin faydalı kul- lanifian için muhtaç olduğu su miktarı,